

Verslag van werkzaamheden van de Stichting Sjoa over 2000-2001

- [Bestuursvergaderingen](#)
- [Secretariaat](#)
- [Aanvragen](#)
- [Uitkeringen](#)
- [Externe contacten](#)
- [Vooruitzichten](#)

Bestuursvergaderingen

Tijdens de eerste bestuursvergadering op 31 januari 2000 werden besluiten genomen over huisvesting en inrichting van het secretariaat, de personeelsbezetting, het vermogensbeheer, een publiciteitscampagne en het openen van een internetsite.

In de tweede vergadering op 23 februari 2000 werd besloten om een lijst met 750 namen van niet-uitgekeerde polissen op de internetsite te publiceren. Hiervoor moest eerst toestemming worden gevraagd aan de Registratiekamer. Begin april werden deze namen op de internetsite geplaatst. Om dit publicitair te ondersteunen bracht de Stichting een persbericht uit en gaf bestuurslid Numann een interview voor de radio. De publicatie van de lijst gaf aanleiding tot veel aandacht in diverse media.

Het bestuur komt ongeveer eenmaal per maand bijeen. Een belangrijk deel van de bestuursvergaderingen wordt in beslag genomen door beslissingen over het doen van uitkeringen. Andere onderwerpen waren de organisatie en werkzaamheden van de Stichting, voortgang van de aanvragen, publiciteit, externe contacten en vermogensbeheer.

Voor de laatste vergadering van het jaar 2000 waren diverse deskundigen van verzekeringsmaatschappijen uitgenodigd om deel te nemen aan een discussie over het uitkeren van oorlogspolissen naar aanleiding van enkele praktijkvoorbeelden. Belangrijkste conclusies van deze bijeenkomst waren:

- incompleetheid van de archieven maakt het lastig en tijdrovend om erachter te komen of een verzekering wel of niet is uitgekeerd;
- als er een uitkering plaatsvindt moet zorgvuldig worden uitgezocht wie de rechthebbende(n) is/zijn, bij voorkeur door middel van een verklaring van erfrecht;
- iedere rechthebbende heeft recht op zijn of haar deel; als rechthebbenden nog niet bekend zijn wordt hun deel gereserveerd;
- de Stichting zal een oud-notaris als adviseur aantrekken.

Secretariaat

Besloten werd het secretariaat van de Stichting onder te brengen in het gebouw van het Verbond van Verzekeraars, om daar de nodige ondersteuning en faciliteiten te krijgen, uiteraard wel met een eigen adres, postbus, telefoonnummer, internetsite en e-mailadres. Er werd gekozen voor de bezetting met een secretaris voor een à twee dagen per week en administratieve ondersteuning voor tweeënhalf dag. Secretaris werd mevrouw drs. P.J. van Oosterhout, die zich al voor het Verbond had beziggehouden met de afwikkeling van oorlogsclaims.

In de eerste maanden werden brochures in het Nederlands en Engels met bijbehorende formulieren verzorgd, een registratiesysteem aangeschaft, een internetsite opgezet en een kantoor opgetuigd. In februari 2000 volgde een publiciteitscampagne met advertenties in onder andere Nederlandse, Israëlische en Amerikaanse dagbladen. Er werd een telefoonlijn opengesteld, waar belanghebbenden zich iedere werkdag van negen tot twaalf kunnen melden. In de maanden daarna zijn er duizenden brochures verspreid.

Vanaf eind februari 2000 kwamen de eerste formulieren binnen via post, fax en e-mail. De publicatie van de lijst met niet-uitgekeerde polissen begin april op internet leidde tot veel aanvragen.

Begin mei had de Stichting al bijna 3.500 aanvragen binnengekregen: 1.200 waren direct bij de Stichting binnengekomen, 900 aanvragen werden overgenomen van het Verbond en de verzekeringsmaatschappijen, 1.000 aanvragen kwamen binnen via het Centraal Meldpunt Joodse Oorlogsclaims en 400 via het Centraal Meldpunt Israël.

Het aantal aanvragen was aanzienlijk hoger dan waarmee bij de opzet van het secretariaat rekening was gehouden. Met de toenmalige bezetting was deze hoeveelheid aanvragen niet te verwerken. Het secretariaat moest worden geherstructureerd en uitgebreid om de aanvragen goed te kunnen verwerken. Tevens moesten er duidelijke procedures komen.

Voor mevrouw Van Oosterhout was dit alles aanleiding om haar taken als secretaris neer te leggen, omdat deze niet te combineren waren met haar werkzaamheden bij het Verbond. Per 1 juli 2000 werd de heer H.T.C.J. van der Well, die als coördinator werkzaam was bij het Centraal Meldpunt Joodse Oorlogsclaims en daar ervaring met verzekeringsclaims had opgebouwd, als nieuwe fulltime secretaris aangesteld. De herstructurering van het secretariaat en vaststelling van nieuwe procedures hebben inmiddels plaatsgevonden, maar aanvankelijk was er groot verloop en ziekte onder het personeel, dat voor een deel bestond uit uitzendkrachten.

Na een inventarisatie in het voorjaar van 2001 van de werkvoorraad en doorloopsnelheid werd besloten tot een verdere uitbreiding van de onderzoekscapaciteit. De personele bezetting is van 0,8 fte gegroeid naar 4,7 fte en zal in de komende periode nog verder groeien naar 5 fte. In totaal werken er nu acht personen bij de Stichting.

Aanvragen

De aanvragen zijn in te delen in drie categorieën:

1. aanvragen zonder informatie over verzekeringsmaatschappij (87%);
2. aanvragen die één of meerdere verzekeringsmaatschappijen noemen (8%);
3. aanvragen die betrekking hebben op een naam van de internetlijst met niet-uitgekeerde polissen (5%).

De aanvragen worden verwerkt in een registratiesysteem. Dit systeem registreert de gegevens van aanvrager, relaties, oorlogsslachtoffer, verzekeringen, status van de aanvragen en de gevoerde correspondentie. De wijze waarop gegevens in de eerste maanden van het bestaan van de Stichting Sjoa in het systeem waren opgenomen bleek onvoldoende om de aanvragen effectief te kunnen behandelen. Ook bleek dat door het grote verloop in uitzendkrachten de gegevens niet altijd consequent waren ingevoerd. Hierdoor moest naast het inlopen op de achterstand van invoer ook hieraan aandacht worden besteed.

Hieronder volgt een overzicht van de cumulatieve aantallen aanvragers, aanvragen en hun status (afgerond op 50-tallen).

	Ultimo 2000	November 2001
Aantal aanvragers	1200	1500
Aantal aanvragen	5000	6300
Waarvan:		
- afgehandelde aanvragen	1000	2200
- in onderzoek bij maatschappij	2000	2300
- in onderzoek bij Stichting	250	550
- Nog te behandelen	1750	1250

Uitkeringen

Zoals eerder gemeld heeft het bestuur bepaald dat voor iedere uitkering moet worden uitgezocht wie de rechthebbende(n) is/zijn. In de praktijk blijkt dit onderzoek erg arbeidsintensief en tijdrovend te zijn. In een groot aantal gevallen blijken er verklaringen van erfrecht, veelal uit de jaren zestig, aanwezig te zijn. Deze moeten echter naar de huidige tijd worden 'vertaald'. Hiervoor moet veel informatie worden opgevraagd bij gemeenten.

Met betrekking tot de op internet gepubliceerde lijst van niet-uitgekeerde polissen is gebleken dat in een aantal gevallen na onderzoek moest worden vastgesteld dat de polissen wel degelijk in het verleden zijn uitgekeerd. Deze namen zijn afkomstig van de verzekeringsmaatschappijen, wat duidelijk maakt hoe onvolledig de archieven zijn en hoe complex deze zaken vaak in elkaar zitten.

Alvorens tot uitkering over te gaan moet de hoogte van de uitkering worden bepaald. Soms zijn er zo weinig gegevens dat de polis gereconstrueerd moet worden. In een aantal gevallen moet advies van een actuaaris, notaris of andere deskundige worden ingewonnen.

Om tot uitkering over te kunnen gaan heeft de Stichting van iedere rechthebbende een kopie van een identiteitsbewijs, adresgegevens, en gegevens van bank- of girorekening nodig.

Door deze arbeidsintensieve handelingen zijn de uitkeringen door de Stichting langzaam op gang gekomen.

In 2000 zijn er acht polissen uitgekeerd aan zestien rechthebbenden voor een bedrag van € 51.958,28 (NLG 114.501,-). In 2001 is het aantal uitkeringen sterk toegenomen. In totaal zijn er tot en met eind november 89 polissen uitgekeerd aan 193 rechthebbenden voor een bedrag van € 385.625,05 (NLG 849.805,80,-).

De uitkeringen zijn in Nederland onbelast en er is geen inkomstenbelasting over verschuldigd.

Externe contacten

In 1998 werd de International Commission on Holocaust Era Insurance Claims (ICHEIC), ook wel naar de voorzitter de Commissie-Eagleburger genoemd, opgericht. Deze commissie bestaat uit toezichthouders uit de VS op het gebied van verzekeringen, vertegenwoordigers van Israël en Joodse organisaties, en verzekeringsmaatschappijen.

Met grote belangstelling werd door ICHEIC naar de situatie in Nederland gekeken. Niet alleen was Nederland het eerste land ter wereld waar een akkoord werd gesloten tussen verzekeringsmaatschappijen en de Joodse gemeenschap, maar er waren ook Nederlandse verzekeringsmaatschappijen met belangen in de VS. Het Verbond werd in mei 2000 lid van ICHEIC.

In het jaar 2000 hebben de toezichthouders van Californië, Washington en New York een bezoek gebracht aan de Stichting en gesproken met het bestuur. Zij waren onder de indruk van hetgeen in Nederland was bereikt.

ICHEIC is ook gestart met claimbehandeling. Bij hen zijn enige honderden claims binnengekomen die betrekking hebben op Nederland. ICHEIC heeft contact gezocht met de Stichting om een overeenkomst te sluiten die het mogelijk maakt om deze claims via de Stichting af te handelen. Daarom heeft de vice-voorzitter van ICHEIC, G. Fitchew, in oktober 2000 een bezoek gebracht aan het bestuur van de Stichting. Het bestuur sprak zich uit voor samenwerking met ICHEIC en zegde toe de mogelijkheid van een bezwaarcommissie te bekijken.

Eind augustus 2001 is de definitieve overeenkomst getekend en zal de Stichting ook de claims die bij ICHEIC zijn binnengekomen, in behandeling nemen. Ook werd tot de vorming van een bezwaarcommissie besloten.

De Stichting heeft veel contact met het Verbond en de verzekeringsmaatschappijen. Door de huisvesting binnen het gebouw van het Verbond kan de Stichting gebruikmaken van alle voorzieningen die daar aanwezig zijn. Met de verzekeraars vindt regelmatig overleg plaats over de gang van zaken. Met hen wordt ook gesproken over het beter toegankelijk maken van hun archieven teneinde hun onderzoeken beter en sneller te kunnen uitvoeren.

Ook met andere instellingen bestaat nauw contact:

- Algemeen Rijksarchief (archieven NBI en Vermiste Personen);
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD);
- Joods Maatschappelijk Werk (JOKOS archief);
- Amsterdams gemeentearchief;
- bevolkingsregisters;
- ministerie van Financiën (archieven LVVS en successie);
- ministerie van Justitie (Centraal Testament Register);
- Centraal Joods Overleg;
- Centraal Meldpunt Joodse Oorlogsclaims;
- Centraal Meldpunt Israël.

Bij het NIOD is een belangrijk archief aanwezig met veel informatie over Joodse families en verervingaspecten. Het bestuur heeft besloten om dit archief op cd-rom te laten zetten, zodat de Stichting het onderzoek binnenshuis kan doen en de noodzaak om bij aanvragers aanvullende informatie te vragen, zal afnemen. Dit project zal eind 2001 worden afgerond.

Vooruitzichten

Het bestuur heeft zijn zorg uitgesproken over het feit dat het streven om binnen zes maanden een beslissing over een aanvraag te nemen, niet is gehaald. Factoren die hierbij een rol hebben gespeeld zijn:

- het onvoorzien grote aantal aanvragen;
- personeelsproblemen;
- de reactietijd van verzekeringsmaatschappijen;
- arbeidsintensieve en tijdrovende onderzoeken;
- de afhankelijkheid van derden.

Om deze situatie te verbeteren zijn er acties ondernomen die ervoor moeten zorgen dat de organisatie verder wordt uitgebreid en geprofessionaliseerd en dat de doorlooptijden, die nu ruim een jaar bedragen, worden teruggebracht zodat zo spoedig mogelijk de streeftermijn van zes maanden voor het nemen van een beslissing op een aanvraag, zal worden bewerkstelligd.

De belangrijkste acties hebben betrekking op:

- uitbreiden van de onderzoekscapaciteit;
- aandringen op versnelling onderzoek bij maatschappijen;
- vergroting efficiëntie eigen onderzoek;
- beter bewaken van het voortgangsproces;
- opschonen registratiesysteem.

Het feit dat het aantal aanvragen in 2001 aanzienlijk is afgenomen zal bijdragen aan een verkorting van de doorlooptijd. Wel zal de overeenkomst met ICHEIC leiden tot een toename van de werkvoorraad.

Zo mogelijk zal de Stichting, op basis van opgaven van de verzekeringsmaatschappijen, de internetlijst blijven aanvullen met nieuwe gegevens over niet-uitgekeerde polissen.

Het instellen van een bezwaarcommissie nadert zijn voltooiing. Het bestuur heeft hiertoe het reglement gewijzigd en de installatie van de commissie was eind 2001 een feit.

Stichting Individuele Verzekeringaanspraken Sjoa
Postbus 91475, 2509 EB Den Haag
telefoon (09.00-12.00 uur) 070 - 3338546, fax 070 - 3338846

Den Haag, januari 2002

Overname van (delen van) de artikelen is toegestaan onder nadrukkelijke voorwaarde dat de bron wordt vermeld.